

penkereiden/patojen jne. rakentamiseen. Virasto väittää myös, että on "kauttaaltaan" vaikeata arvioida eri laitosten lopullista sijaintia ja ottaa esimerkkisi sen, että toiminnassa tullaan käyttämään liikkuvia murskaimia.

Käytettävän sivukiven osalta viitataan kohtaan 2.12 liitteessä 1.

Kyseen ollessa eri laitosten sijoituksesta, KIAB ei ole yhtä mieltä luonnonsuojeluviraston käsityksen kanssa. Päin vastoin yhtiö katsoo, että käy selvästi ilmi mihin eri päätoiminnot ja laitosten osat on tarkoitus sijoittaa. Liikkuvien murskaimien täsmällistä sijaintia ei voida ilmoittaa, mutta tehdyssä meluselvityksessä (katso hakemuksen liite H12) yhtiö on ottanut huomioon myös liikkuvat murskaimet alueilla, joille ne voidaan sijoittaa. LIPI).

Ympäristökaaren 6 luvun 35 § mukainen lajisuoja (3.1.7)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto esittää muun muassa, että KIAB ei ole täydentänyt aineistoa viraston aikaisempien vaatimusten mukaan. Virasto on myös eri mieltä KIAB:n maininnasta aineiston laajuudesta ja laadusta.

Kysymykset lajisuojasta ja tehdyistä selvityksistä jne. käsitellään liitteen 1 kohdassa 2.9 johon viitataan.

Ilmasto ja hiilidioksidipäästöt (3.1.8)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto esittää, että puuttuu aineistoa toiminnan ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja ottaa erityisesti esille päästöt työkoneiden käytöstä ja sisäisistä ja ulkoisista kuljetuksista sekä hiilinielujen "menetyksistä" metsän ja kosteikkojen muodossa, jotka toiminta tulee aiheuttamaan.

Kysymykset CO2-päästöistä ja kosteikkojen toiminnasta hiilinieluina käsitellään liitteen 1 kohdassa 2.7, jonne viitataan.

Seurannaisyritykset YVA:ssa (3.1.9)

Tämän otsikon alla virasto väittää, että kuten lausunnoista voidaan ymmärtää, eivät ainoastaan ulkoiset kuljetukset ole seurannaisyrityksiä haetulle toiminnalle, vaan myös toimenpiteet, jotka tievirasto on tehnyt yleiseen tieverkostoon siinä määrin, kun ne ovat olleet motivoituja nykyiselle ja haetulle toiminnalle.

KIAB:n käsityksen mukaan lakitekstissä tai esitöissä tai käytännössä ei ole tukea venyttää käsitettä seurannaisyritys niin pitkälle, että se myös sisältäisi toimenpiteet, jotka tievirasto on tehnyt tai tekee yleiseen tieverkostoon ja niiden seuraukset. Muuten voidaan todeta, että kysymyksessä on juuri toimenpiteet yleiseen tieverkostoon, joiden tarkoituksena on parantaa päästävyyttä ja liikenneturvallisuutta kaikelle liikenteelle, ei vain KIAB:n kuljetuksille.

Kaivannaisjätteet, niiden ominaisuudet ja käsittely (4.1)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto kyseenalaistaa kriittisin sanoin sekä kaivannaisjätteen karakterisointia että sen haettua käsittelyä ja esittää, että suuri osa aineistosta on joko suoraan virheellistä tai ainakin riittämätöntä. Virasto esittää muun muassa, että sivukiven määrät Tapulista, Palotievasta ja Sahavaara Södrasta on karakterisoitu ei happoa muodostaviksi väärin perustein."

KIAB ei näe mitään varsinaista tukea väittämälle väärästä karakterisoinnista siinä, mitä luonnonsuojeluvirasto on esittänyt. Kysymykset kaivannaisjätteen ominaisuuksista ja niiden käsittelystä on todellakin ollut laajojen keskustelujen aiheena, sekä peruuttamisjutussa M 1828-18 että nyt esillä olevassa jutussa, mutta kyseessä on suurelta osin ollut sanojen valinta eivätkä todelliset olosuhteet. Luonnonsuojeluvirasto on kauttaaltaan kyseenalaistanut karakterisoinnit ja luokitukset, jotka on tehty rajajokikomission harkinnan jälkeen, mutta useimmiten sanamuodoilla, jotka ovat olleet väitteenomaisia ja yleisluontoisia ja/tai, ovat yhtiön

käsityksen mukaan antaneet vaikutelman haluttomuudesta perehtyä tietoihin, jotka KIAB on antanut käyttöön.

Huolimatta KIAB:n käsityksestä, että aikaisemmin esitetty aineisto on täysin riittävä kyseessä olevan hakemuksen harkitsemiseksi, yhtiö on liitteen 1 kohdassa 2.12 kommentoinut luonnonsuojeluviraston esittämää kyseenalaistamista.

Vaikutus pohjaveteen ja geohydrologiset vaikutukset ja yhteys luonnonympäristöön (4.3)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto ehdottaa, että referoituaan siihen, kuinka pohjavesikysymyksiä usein säännellään taajamissa maan alla tapahtuvassa toiminnassa, pohjaveden alenemiselle on laadittava ehto (valvottava mittaamalla pinnan korkeuksia pohjavesiputkista).

KIAB ei voi nähdä, että vertailu maanalaiseen toimintaan taajamissa kuuluu mitenkään tähän asiayhteyteen. Siinä on säännönmukaisesti kysymys tunneleista ja vastaavanlaisista hankkeista, joissa toiminta on käynnissä rajoitetun ajan ja joissa vaikutus pohjaveteen on mahdollinen ja sitä on mahdollista ja kohtuullista rajoittaa erilaisin tiivistämistoimenpitein, sekä rakentamisen aikana että pysyvästi. Olosuhteet ovat täten oleellisesti erilaiset kuin avolouhostoiminnassa usean sadan metrin syvyydessä ja missä avolouhoksen seinät on turvallisuus- ja ympäristösyistä kuivattava. Myöskään mittavassa maanalaisessa louhinnassa ei ole käytännön mahdollisuuksia rajoittaa sisään virtausta injektoimalla tai muulla tavoin. Tässä yhteydessä tulee lopuksi ottaa esiin geologian merkitys, jossa kyseisen avolouhoksen yhteydessä esiintyvät kivilajit eivät salli tiivistämistä/injektointia kuten esimerkiksi kalkkilouhosten yhteydessä.

Yhteenvedona KIAB ei näe, että on olemassa käytännössä toteutuskelpoisia toimenpiteitä, joilla on edellytyksiä vähentää Tapulissa pohjaveden valumista avolouhokseen millään merkittävällä tavalla vaikutuksen alaisesta Kokkovuoman osasta. Fokus tulee sen vuoksi yhtiön käsityksen mukaan olla taantuneiden kosteikkojen restauroinnissa ja muissa

biotooppeja parantavissa toimenpiteissä, joilla on tässä yhteydessä edellytykset tasapainottaa vaikutuksia Kokkovuomaan.

Natura 2000 (4.4)

KIAB ei voi nähdä, että Luonnonsuojeluvirasto on esittänyt tämän otsikon alla jotakin uutta asiassa ja rajoittuu sen vuoksi viittaamaan aikaisempiin asiakirjoihin ja liitteen 1 kohtaan 2.8, jossa käsitellään Natura 2000-osia.

Lajisuoja (4.5)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto esittää aluksi, että KIAB:n vaatima poikkeuslupa lajisuojasta olisi ristiriidassa lainsäädännön ja käytännön kanssa. Edelleen virasto esittää, että KIAB:lla ei ole mahdollista vedota jatkuvassa toiminnassa poikkeuslupa lajisuojasta, jonka lääninhallitus antoi 17.10.2012, muun muassa sillä perusteella, että poikkeuslupa ei viraston mukaan ole voimassa muuten kuin toiminnan käynnistämisessä ja, että käynnissä olevalle toiminnalle ei täten ole poikkeuslupaa.

KIAB toteaa omalta osaltaan, että yhtiöllä ja luonnonsuojeluvirastolla on ilmeisesti eri käsitykset siitä, onko myönnetty poikkeuslupa lajisuojelusta edelleen voimassa haetuille toiminnan osille. Yhtiö pysyy omalta osaltaan kannassaan, että uuden poikkeusluvan tarvetta ei ole alueille, jotka on jo otettu käyttöön voimassa olevan luvan ja myönnetyn lajisuojan poikkeusluvan mukaisesti.

KIAB:n lajisuojaa koskevan poikkeusluvan osalta yhtiö haluaa muistuttaa täydennyksestä, joka jätettiin 20.4.2021, jossa yhtiö on tarkistanut ja täydentänyt vaatimustaan lajisuojaa koskevasta poikkeusluvasta EU-tuomioistuimen tuomioiden vuoksi niin kutsutuissa "Metsänsuojelujutuissa".

Aineiston suhteen KIAB pysyy kannassaan, että se on, ottaen huomioon täydennykset, jotka seuraavat alla liitteen 1 kohdassa 2.9, ovat riittävät edessä olevaan harkintaan.

Veden käsittely (4.6)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto kyseenalaistaa myös tarpeen voida johtaa pois /ottaa raakavettä Muonionjoesta sekä haettujen laitosten riittävän varastointikapasiteetin.

KIAB toteaa, että luonnonsuojeluviraston kuvaus tässä kohdassa on lähes identtinen HaV:n lausunnossa esiintyvän kanssa ja viittaa sen vuoksi siihen mitä on esitetty yllä kohdassa 2.5, otsikon Vesitase alla.

Koostettu arviointi (5.)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto esittää muun muassa, että KIAB:n asenne, jonka mukaan kysymys louhintajätevaraston tarkemmasta sijainnista ja muotoilusta sopii hyvin säänneltäväksi yleisen ehdon kautta yhdessä luvassa selkeästi määriteltyjen toiminta-alueen ulkoisten rajojen kanssa, on ristiriidassa ympäristökaaren perusperiaatteiden kanssa, joiden mukaan jokainen laitos on harkittava yksilökohtaisesti määrätty sijainti lähtökohtana.

KIAB haluaa luonnonsuojeluviraston kommentin vuoksi esittää, että yhtiö ei ole koskaan väittänyt, että kyseessä olevia laitoksia ei harkittaisi määrätyn sijoituksen/sijainnin pohjalta. KIAB:n kommentti viittaa tarpeeseen säännellä erityisissä ehdoissa eri louhintajätelaitosten täsmällinen sijainti ja muotoilu ja tässä asiassa yhtiö pysyy kannassaan, että yleinen ehto yhdessä sen kanssa mikä käy ilmi hakemuksesta ja selvästi määritelty ulkoraja toiminnalle ovat riittävä sääntely asiassa.

Jutun jatkokäsittely (6.)

Tämän otsikon alla luonnonsuojeluvirasto esittää (jälleen), että hakemuksen aineisto on puutteellinen siinä määrin, että puutteita ei voida korjata lisäkirjeenvaihdolla ja pääkäsittelyssä. Täydennykset ovat viraston mukaan "sitä luokkaa, että ne tarvitsevat edeltävää neuvonpitoa."

Luonnonsuojeluviraston mukaan juttua ei voida sen vuoksi ratkaista asiakirjoista ja hakemus on torjuttava tai hylättävä.

Kuten hyvin selvästi käy ilmi, jutun koko käsittelystä (ja jutusta M 1828–18 koskien luonnonsuojeluviraston hakemusta voimassa olevan luvan peruuttamisesta) virastolla ja KIAB:lla on pohjimmiltaan täysin erilainen käsitys käynnissä olevan ja haetun toiminnan oikeutuksesta ja sen vaikutuksesta ympäristöön ja muihin "vastakkaisiin" intresseihin. Siitä huolimatta mitä luonnonsuojeluvirasto esittää, kysymyksessä ovat lähinnä arviointikysymykset ja KIAB pysyy omalta osaltaan kannassaan, että aineisto jätettyine täydennyksineen on täysin riittävä hakemuksen asiaharkintaan ja, että se sitä paitsi osoittaa, että haettua toimintaa voidaan harjoittaa aiheuttamatta kohtuuttomia häiriöitä ympäristölle tai ihmisten terveydelle. On itsestään selvää, että toiminnassa on osia, jotka merkitsevät ilmeisiä vaikutuksia (ennen kaikkea kaivosten ja varastojen vaikutus maisemakuvaan ja luontoarvoihin), mutta jotka ovat ehdotetun ja haetun muotoilun ansiosta hyväksyttäviä ja sallittuja ympäristökaaren mukaan.

2.7 Lääninhallitus (asiakirjaliite 325)

Kuten yllä on todettu, HaV:n, luonnonsuojeluviraston ja lääninhallituksen lausunnot sisältävät mielipiteitä ja kuvauksia, jotka täsmäävät erittäin hyvin toistensa kanssa. Useita lääninhallituksen lausunnossa olevia kysymyksiä ja mielipiteitä on siten kommentoitu yllä olevissa kohdissa ja/tai liitteessä 1 siihen kuuluvine alaliitteineen, jonka vuoksi KIAB kommentoi alla ainoastaan muita mielipiteitä ja kysymyksiä. Otsikot alla täsmäävät lääninhallituksen lausunnon kanssa.

Ennen kuin KIAB siirtyy lähemmin yksittäisiin kohtiin lääninhallituksen lausunnossa, yhtiö panee kuitenkin merkille, että myös lääninhallitus viittaa useissa kysymyksissä samalla tavalla kuin luonnonsuojeluvirasto, että "ei voida sulkea pois", että jokin tietty vaikutus voisi aiheutua siksi, että aineisto on puutteellinen sellaisella tavalla, että hakemus tulee torjua tai hylätä. Useissa kysymyksissä lääninhallitus esittää myös, että KIAB ei ole vahvistanut tai osoittanut "lääninhallitukselle ymmärrettävällä tavalla" kuinka yhtiö on päätenyt "väittämänsä".

Kuten yllä on todettu lähinnä luonnonsuojeluviraston lausunnon osalta, on yleensä vaikeata todistaa, että jokin tietty tulevaisuuden tapahtuma tai tapahtumaketju on "poissuljettu" ja KIAB:n käsityksen mukaan ympäristökaaren tuella ei ole mahdollista asettaa niin korkeita vaatimuksia lupaharkinnan aineistolle. Kuten yllä on todettu kohdassa luonnonsuojeluviraston lausunnosta, KIAB:n (vakaa) käsitys on, että aineisto täyttää ne vaatimukset, jotka kohtuudella voidaan asettaa lupaharkinnassa ympäristökaaren mukaan. KIAB ymmärtää myös, että sanamuodossa "lääninhallitukselle ymmärrettävällä tavalla" on lähinnä ylimielinen sävy, jota yhtiö ei voi nähdä motivoitukseksi kyseessä olevassa harkinnassa. Hakemuksen perustana olevat selvitykset, tutkimukset ja aineiston muuten on laatinut vakiintunut ja arvostettu asiantuntija, jolla on monipuolinen kokemus ympäristökaaren mukaisesta lupaharkinnasta ja jonka pätevyyttä ei ole syytä asettaa kyseenalaiseksi sillä tavalla kuin on tarkoitus kyseessä olevalla kuvauksella KIAB:n käsityksen mukaan.

Vaikutus luonnonympäristöön

Tämän otsikon alla lääninhallitus ottaa esille useita kysymyksiä, jotka liittyvät Tapulin avolouhoksen toiminnan vaikutukseen Kokkovuomaan. Lähtökohtana lääninhallituksen asenteelle on, kuten yhtiö käsittää lausunnon, että Kokkovuoman kosteikko sisältää ainutlaatuisia luontoarvoja ja, että jo aiheutunut vaikutus merkitsee, että "huomattava osa Kokkovuomasta on täysin tai osittain kuivunut sieltä, missä sen ei olisi pitänyt olla sitä". Lääninhallituksen

mukaan vaaditaan, että jatkuvaa vaikutusta ei pelkästään rajoiteta, vaan myös, että aiheutunut pohjaveden aleneminen ”palautetaan mahdollisimman pitkälle”.

Kysymys vaikutuksesta Kokkovuomaan Tapulin avolouhoksen länsipuolella on ollut mittavien keskustelujen aiheena sekä aikaisemman toimintaa harjoittaneen NRAB:n että KIAB:n toiminta-aikana. Kysymyksestä on myös keskusteltu laajasti jutun M 1828–18 puitteissa koskien luonnonsuojeluviraston hakemusta voimassa olevan luvan peruuttamisesta ja erityisesti keskittyen siihen, kuinka jo tapahtunut pohjaveden aleneminen suhteutuu voimassa olevaan lupaan. KIAB ei näe mitään aihetta ottaa kysymystä tämän asian puitteissa esille uudelleen, myös vaikka jotkin olosuhteet, jotka otettiin esille peruutusjutussa, on aiheellista pitää esillä myös kyseessä olevassa harkinnassa.

Kuten peruutusjutussa M 1828–18 esitettiin ja mikä myös käy ilmi hakemuksen liitteestä H9, KIAB:n teettämät luontoarvoinventoinnit osoittavat, että itse kaivosalueen ulkopuolella olevassa ympäristössä, johon pohjaveden aleneminen vaikuttaa tai on vaikuttanut, on tai on ollut korkeita ja tietyissä osissa hyvin korkeita luontoarvoja. KIAB sitä vastoin vastustaa väitettä/arviota, että tapahtuneen vaikutuksen odotetaan jatkuvan louhinnan jatkuessa Tapulissa ja se olisi vaarassa vahingoittaa sellaisia ainutlaatuisia luontoarvoja, että toiminnan jatkamista ei voida sallia ja että pohjaveden korkeus on palautettava sellaiseksi kuin se oli ennen kaivostoiminnan aloittamista.

Luontoarvot ovat korkeita, mutta KIAB:n käsityksen mukaan ne eivät ole ainutlaatuisia siinä mielessä kuin lääninhallitus näyttää väittävän, suhteessa jäljellä olevaan Kokkovuoman osaan tai muihin luokan 1 soihin kunnassa ja alueella. Edelleen kyseessä oleva alue itse kaivosalueen ulkopuolella on kaikesta huolimatta rajallinen suhteessa samanlaisiin alueisiin. Lopuksi tapahtunut ja odotettava pohjaveden aleneminen eivät KIAB:n käsityksen mukaan poikkea siitä, mitä voidaan odottaa, kun kyseessä on suunnilleen saman syvyinen, laajuinen ja sijaintinen avolouhos.

Yhteenvedona tämä merkitsee, että kysymys (suoja)toimenpiteistä pohjaveden alenemisen estämiseksi tai rajoittamiseksi kaivoksen läheisyydessä, on KIAB:n käsityksen mukaan ratkaistava tavanmukaisessa harkinnassa ensi kädessä ympäristöhyödyn ja kustannusten välillä. Muuten viitataan siihen, mikä esitetään yllä kohdassa 2.6, alaotsikon Vaikutus pohjaveteen ja geohydrologiset vaikutukset ja yhteys luonnonympäristöön (4.3) alla.

Ympäristölaatutavoitteet

Tämän otsikon alla lääninhallitus kyseenalaistaa yhtiön arvioinnin haetun toiminnan vaikutuksesta useisiin valtiopäivien vahvistamiin ympäristötavoitteisiin.

KIAB toteaa, että kyseessä on arvio, jossa yhtiö ja lääninhallitus tekevät ilmeisesti eri tulkinnan aineistosta. Toisaalta ympäristötavoitteet eivät ole sitovia lupaharkinnassa ympäristökaaren mukaan, mikä merkitsee, että kysymyksellä ei ole ratkaisevaa merkitystä harkinnan edellytyksille.

Lajisuoja

Lähtökohta

Tämän otsikon alla lääninhallitus esittää, että yhtiön vaatimasta lajisuojan poikkeusluvasta "ei käy ilmi mistä yksilöistä ja lajeista on kysymys ja millä perusteilla yhtiö hakee poikkeuslupaa." Lääninhallitus huomauttaa myös yhtiön aikaisemmasta vaatimuksesta, joka koskee yleistä poikkeuslupaa lajisuoja-asetuksesta.

KIAB:lle on epäselvää, mitä lääninhallitus tarkoittaa sanamuodolla "mitkä yksilöt" sisältyvät yhtiön hakemukseen lajisuojan poikkeusluvasta, mutta haluaa tästä huolimatta viitata yhtiön kirjelmään 20.4.2021 (asiakirjaliite 216), jossa yhtiö on täydentänyt ja selventänyt vaatimustaan lajisuoja-asetuksen poikkeusluvasta.

Yhtiön hakemus

Tämän otsikon alla lääninhallitus selvittää muun muassa, kuinka viranomainen käsittää yhtiön kirjelmän 20.4.2021 sikäli, kun kysymyksessä on sisältö EU-tuomioistuimen ennakotiedosta niin kutsutuissa "Pelastakaa metsä" -jutuissa.

KIAB voi todeta, että lääninhallitus näyttää ymmärtäneen väärin yhtiön kannan EU-tuomioistuimen ajankohtaista ratkaisua kohtaan ja on sekoittanut yhtiön kannan sen ja luonnonvaraisten lintujen ja muiden suojeltavien lajien välillä.

Sallittavuus ja poikkeuslupa

Tämän otsikon alla lääninhallitus pohtii laajasti lajisuoja-asetuksen mukaisia vaatimuksia ja yllä mainittuja EU-tuomioistuimen ennakkoratkaisuja ("Pelastakaa metsä" -jutut) yhtiön aineistosta arvioilleen kysymyksessä vaikutuksesta eri lintu- ja kasvilajeihin sekä edellytyksistä asetuksen mukaiseen poikkeuslupaan. Yhteenvetona lääninhallitus katsoo, että ei ole "riittäviä syitä myöntää poikkeuslupaa lajisuojasta, jota lääninhallitus käsittää vaadittavan haetulle toiminnalle" ja viittaa riskeihin "vaikutuksesta" fokuslajien säilymisstatukseen alueellisesti ja tietyissä tapauksissa myös kansallisesti.

KIAB toteaa, että lääninhallituksen kritiikki ulottuu koko lajisuoja-alueelle ja vaikutukseen suojattuihin lajeihin. Tehdyt inventoinnit katsotaan puutteellisiksi ja sama koskee arvioita siitä, mikä vaikutus suojeltuihin lajeihin toiminnalla voidaan olettaa olevan. Edelleen ehdotetut toimenpiteet ovat riittämättömiä tai liian epävarmoja ja arvioinnit pinta-alavaatimuksista liian täsmällisiä.

Koskien tehtyjä inventointeja, vaikutuksen arviointia, mahdollisuuksia biotoopeja parantavin toimenpitein luoda (uudelleen) vastaavat elinympäristöt jne. viitataan liitteen 1 kohtaan 2.9.

Päästöt veteen

Lähtökohta

Tämän otsikon alla myös lääninhallitus esittää muun muassa, että "Tämä varsinkin koska purkuveden sisältämät tietyt aineet, kuten uraani, ovat ajoittain osoittaneet ylittävän ympäristölaatunormin (MKN)".

KIAB:lle on epäselvää, kuinka lausunto on käsitettävä, että MKN on "ajoittain" ylitetty Muonionjoessa (tai jossakin muussa purkuvesistössä) tai onko kyseessä vain toteamus, että pitoisuudet purkuvedessä ennen sekoittumista purkuvesistöön ovat ajoittain ylittäneet MKN:n. Jos kysymys on ensin mainitusta KIAB haluaa mielellään, että lääninhallitus selventää, koska tämä on tapahtunut tai tapahtuu ja mistä aineista on kysymys. Sitä taustaa vasten, että sen ilmoitetaan tapahtuvan "ajoittain" lausunto ei voi kohtuudella koskea väitettyä arviointiperusteen vuosikeskiarvon "ylitystä" uraanille, joka tapahtui vuonna 2018 avolouhosta tyhjennettäessä. Ja jos kysymys on jälkimmäisestä, KIAB näkee mielellään, että lääninhallitus kehittelee, millä perusteilla MKN:n katsotaan koskevan purkuvettä.

Saman otsikon alla lääninhallitus ottaa esille kysymyksen rikastushiekan varastointimenetelmästä ja toistaa väitteen peruutusjutusta M 1828–18, että rikastushiekan varastointi on tapahtunut luvallisen alueen ulkopuolelle ja pitää tätä väitettä perusteena käsitykselle, että ratkaisua/menetelmää hiekkavarastosta "ilman pidätteleviä patoja ei voida katsoa sopivaksi useista relevanteissa näkökulmista."

Yhtiö ei ensinnäkään näe syytä miksi lääninhallitus ottaa esille asian, joka ilmeisesti kuuluu peruuttamisjuttuun ja jolla ei ole mitään varsinaista tekemistä kyseessä olevan uuden lupahakemuksen harkinnan kanssa. Kuten hakemuksesta käy ilmi, tämä merkitsee niin kutsuttua sopeutusvaihtoehtoa, että hiekkavarasto suunnitellaan tehtäväksi sakeutetun varastoinnin ja rajoittavien patojen yhdistelmää varten, jossa patojen/penkereiden harjakorkeus on jopa 4 metriä ympäröivän maan yläpuolella. KIAB ihmettelee arviota, millä tavalla kokemukset aikaisemmasta

varastointitoiminnasta merkitsisivät, että nyt ehdotettu ja haettu varastointimenetelmä siihen liittyvine hiekkavaraston muotoiluineen voidaan katsoa sopimattomaksi "useista näkökulmista". Onko lausunnot käsitettävä siten, että lääninhallitus pitäisi parempana, että kuiva-ainepitoisuutta hiekassa vähennettäisiin ja, että täten olisi tarpeen rakentaa korkeita patoja/penkereitä varaston ympärille, ratkaisu, joka olisi KIAB:n mukaan huomattavasti huonompi kaikissa suhteissa, mikä KIAB:n käsityksen mukaan saa tukea myös tukea Dag Yglandin asiantuntijalausunnoissa.

Kuvaus vaikutuksesta

Tämän otsikon alla lääninhallitus ottaa esille kysymyksen ksantaattien ja rikkihapon käytöstä ja niiden mahdollisesta vaikutuksesta purkuvesistöihin.

Tässä osassa haluaa KIAB viitata liitteen 1 kohtaan 2.6.

Vaikutus purkuvesistöihin toiminnan päättyttyä

Tämän otsikon lääninhallitus ottaa esille muun muassa yksikkövirheet, joita on kommentoitu tämän kirjelmän alussa ja tilittää omat laskelmat, joiden mukaan lääninhallitus osoittaa, että useat tiedot jätetyssä jälkikäsitelysuunnitelmassa ovat virheellisiä ja osittain kohtuuttomia.

Kuten aikaisemmin on todettu, pitää paikkansa, että aineistossa on yksikkövirhe tilitetyissä laskelmissa tulevaisuuden kuormituksesta päättyneen ja jälkikäsitellyn toiminnan jälkeen Sahavaarassa. Kuten yllä on mainittu, yhtiö on tämän seurauksena tarkistanut kaikki asiaan kuuluvat aineistot varmistaakseen, että tulevat korjatut laskelmat antavat kaikilta osin oikean kuvan kuormituksesta lopetetun ja jälkikäsitellyn toiminnan jälkeen. Tätä taustaa vasten KIAB ei näe mitään syytä kommentoida tässä vaiheessa lääninhallituksen mielipiteitä, vaan aikoo palata asiaan päivitettyjen laskemiensa tilityksen yhteydessä.

2.8 Rajajokikomissio (asiakirjaliite 427)

Rajajokikomissio on lausunnossaan ottanut esille kaivostoiminnan merkityksen Pajalan kunnalle ja Tornionlaaksolle kokonaisuudessaan. Komissio on samanaikaisesti ottanut esille sen merkityksen, että muun muassa päästöjä veteen, resurssitehokkuutta veden käsittelyssä ja kasvihuonekaasujen päästöjä käsitellään ja säännellään pitkäaikaisesti kestäväällä tavalla.

KIAB panee merkille rajajokikomission asenteen toimintaa kohtaan, eikä sillä ole muuta käsitystä kuin se, mikä komissiolla on pitkäaikaisen kestävä kaivostoiminnan tärkeydestä. Komission erityisesti esille ottamista kysymyksistä ja alueista KIAB haluaa viitata aikaisempaan aineistoon ja liitteeseen 1 siihen kuuluvine alaliitteineen.

3. Lausunnot organisaatioilta

3.1 Älvräddarna (asiakirjaliitteet 229 ja 343)

Älvräddarna on jakanut lausuntonsa eri kohtiin, ja ne koskevat raja-alueita peruutusjutun M 1828–18 ja kyseessä olevan hakemusjutun M 2090–19 välillä. Älvräddarna esittää muun muassa (minkä yhtiö käsittää lausunnoksi), että muodollinen KIAB:n nuhteettomuuden harkinta on tehtävä ensimmäisenä vaiheena. Edelleen, että hakemus on ensi kädessä torjuttava epätäydellisenä." Hakemusta uudesta luvasta ei Älvräddarna -organisaation mukaan voida käsitellä ennen kuin ratkaiseva peruutusjuttu M 1828–18 on saanut lain voiman. Sen lisäksi Älvräddarna -organisaatiolla on paljon huomauttamista jutun aineistosta ja KIAB:n arvioinnista ennen kaikkea vaikutuksesta veteen ja kosteikkoihin. Järjestö vaatii myös, että maa- ja ympäristötuomioistuin velvoittaa KIAB:n vastaamaan joukkoon suhteellisen yksityiskohtaisia kysymyksiä aineistosta ja laskentamenetelmistä jne.

Kuten Älvräddarna -organisaation lausunnosta käy ilmi, se sisältää muun muassa joukon vaatimuksia ja kehotuksia, jotka on nimenomaan suunnattu

maa- ja ympäristötuomioistuimelle ja joita KIAB ei siitä syystä näe aihetta kommentoida lähemmin. KIAB ei ole käsittänyt, että on olemassa mitään määräystä vastata Älvräddarna -organisaation kysymyksiin. Monet Älvräddarna-organisaation kysymyksistä tuli myös, huolimatta muodollisesta jaosta molempien hakemusten kesken (peruuttaminen ja vastaavasti hakemus uudesta luvasta) käsitellyksi hiljattain pidetyssä jutun M 1828–18 pääkäsittelyssä, vaikkakaan eivät kaikki yksityiskohdat. Tätä taustaa vasten on olemassa rajoitettu joukko kysymyksiä ja mielipiteitä, jotka KIAB katsoo olevan syytä ottaa esille tässä lausunnossa/vastineessa ja joista useat käsitellään liitteessä 1 siihen kuuluvine alaliitteineen, johon viitataan.

Kun on kysymys nuhteettomuuden harkinnasta, KIAB:lla ei ole mitään salattavaa tai pelättävää. Tulisi olla ilmetä jo yhtiön toiminnasta ennen ja sen jälkeen, kun yhtiö otti toiminnan haltuunsa ja käynnisti toiminnan uudelleen, että ei ole olemassa mitään perustetta tehdä muodollista yhtiöön ja tai sen edustajiin kohdistuvaa nuhteettomuuden harkintaa tavalla, jota edellytetään ympäristökaaren 16 luvun 6 §:ssä. Se olosuhde, että KIAB ei ole yhtä mieltä viranomaisten arvioiden kanssa tietyissä kysymyksissä voimassa olevasta luvasta, ei tietenkään merkitse, että on olemassa syytä kyseenalaistaa KIAB:n "nuhteettomuus". Tämän tyyppisten erimielisyyksien ratkaisemista varten on olemassa riippumaton instanssi, joka harkitsee muun muassa jutun voimassa olevan luvan peruuttamisesta. Ja kuten peruutusjutun M 1828–18 puitteissa on esitetty, ei ole mitään ulkona olevaa velvoitusmääräystä lääninhallituksesta/TSM:stä, jota KIAB ei ole noudattanut. Täten ei ole mitään moitittavaa TSM:n tai muun viranomaisen tahdon "noudattamatta jättämisestä" eikä myöskään mitään perustetta kyseenalaistaa KIAB:n nuhteettomuutta. KIAB reagoi voimakkaasti siihen että, että yhtiön integriteettiä ja kunniallisuutta toiminnan harjoittajana kyseenalaistetaan ilman asiallisia perusteita.

Älvräddarna -organisaation lausunnon muiden osien kohdalla yhtiö viittaa liitteeseen 1 siihen kuuluvine alaliitteineen ja aikaisemmin jätettyyn aineistoon

3.2 Luonnonsuojeluyhdistys Pajala (asiakirjaliite 280)

Luonnonsuojeluyhdistys Pajala on ottanut lausunnossaan esille joukon olosuhteita, jotka yhdistyksen mukaan, kuten KIAB asian käsittää, täytyy priorisoida esillä olevassa harkinnassa. Kysymys on lähinnä ei-inertin louhintajätteen käsittelystä, pohjaveden pinnan alenemisesta Kokkovuomassa nykyisen avolouhoksen länsipuolella, vaikutuksista Kalixin- ja Muonionjokeen, kumulatiivisten vaikutusten riskistä tulevaisuuden kaivostoiminnan kanssa Hannukaisessa joen Suomen puolella, jokiheimisimpukasta, suojelluista lajeista sekä toiminnasta lähtevien ja sinne tulevien kuljetusten aiheuttamasta häiritsevistä pölyämisestä.

KIAB:lla ei ole muuta käsitystä kuin, että kaikki yhdistyksen esille ottamat kysymykset ovat tärkeitä, mutta toteaa, että yhdistys ja yhtiö tekevät eri arviot nykyisestä aineistosta ja siitä, mitä johtopäätöksiä siitä tulee tehdä. KIAB ei näe, että yhdistys olisi ottanut esille kysymyksen, jota ei ole käsitelty aikaisemmin aineistossa ja/tai liitteessä 1 siihen kuuluvine alaliitteineen ja rajoittuu siten viittaamaan sinne.

3.3 Luonnonsuojeluyhdistys Norrbottenin lääni (asiakirjaliite 288)

Luonnonsuojeluyhdistys Norrbottenissa vastustaa kaivostoiminnan jatkamista (paitsi mahdollisesti louhinnan jatkamista Tapulissa) ja esittää mittavaa kritiikkiä sekä käynnissä olevaa että haettua toimintaa kohtaan. Yhdistys ottaa ensi kädessä esille kysymyksen vaikutuksesta poronhoitoon, ilmastovaikutuksen ja vaikutuksen Natura 2000-alueeseen Tornion ja Kalixin jokijärjestelmässä sekä ulkoiset kuljetukset. Yhdistys ottaa myös esille meneillään olevaan harkinnan peruuttamisjutussa M 1828–18 ja lausuu, että se "alentaa hakemuksen ja yhtiön uskottavuutta", että yhtiö ei hakemusasiakirjoissa tilitä "avoimesti prosessitilannetta" peruutusjutussa.

Koskien kritiikkiä siitä, että yhtiö ei ole hakemusasiakirjoissa kiinnittänyt huomiota meneillään olevaan

harkintaan peruuttamisjutussa M 1828–18, KIAB ei näe olevan mitään syytä mennä tarkemmin asiaan, mutta halua kuitenkin antaa yleisluontoisen kommentin. Kaikille asianosaisille pitäisi olla tuttua, että parhaillaan on käynnissä kaksi rinnakkaista prosessia/harkintaa, joista kyseessä oleva juttu koskee täysin uutta lupaa meneillään olevaan ja tulevaan toimintaan. Tätä taustaa vasten ei ole ollut mitään syytä tämän jutun puitteissa mennä tarkemmin siihen, mitä yhdistys kutsuu "prosessitilanteeksi".

Kritiikistä haettua toimintaa ja hakemusta kohtaan sinänsä KIAB toteaa, että se on yleensäkin epämääräistä ja osat näyttävät perustuvan väärinkäsitykseen, sekä oikeustilanteesta että hakemuksen sisällöstä. Tästä huolimatta KIAB ei näe muuta kuin, että kaikki kysymykset ja näkökohdat, jotka yhdistys on ottanut esille lausunnossaan, on jo käsitelty aikaisemmin aineistossa ja/tai liitteessä siihen kuuluvine alaliitteineen ja viittaa sen vuoksi sinne.

3.3 Gabnan saamelaiskylä (asiakirjaliite 423)

Gabnan saamelaiskylä vaatii, että hakemus on hylättävä ja siinä tapauksessa, että lupa kuitenkin myönnetään, se vaatii, että seuraavat ehdot tule asettaa.

- että KIAB veloitetaan suorittamaan malmirikasteen kuljetukset alkuperäisen RJK-päätöksen mukaisesti tai muulla tavalla, joka ei merkitse malminkuljetuksia Gabnan saamelaiskylän mailla
- siinä tapauksessa, että nykyistä kuljetustietä harkitaan, nykyisestä kuljetustiestä tehdään uudistettu ja syvälinen katselmus. Nykyisen kuljetustien katselmus 2021 tehtiin suotuisaan vuodenaikaan ja hyvissä sääolosuhteissa. Pääosa kuljetuksista tapahtuu talvikelillä ja paremman kuvan saamiseksi kuljetustiestä ja sen vaikutuksesta poronhoitoon ja Gabnan saamelaiskylän maihin, on tarpeellista tehdä katselmus talviolosuhteissa. Gabnan saamelaiskylän tulee olla läsnä uudessa katselmuksessa

- että lupa on yhdistettävä ehtoon, joka velvoittaa KIAB:n korvaamaan täysin ja kompensoimaan saamelaiskylälle ja sen jäsenille toiminnan aiheuttamat vahingot ja lisätyön. Erityisesti kysymys porosiltojen standardista on säänneltävä sellaisessa ehdossa. Katselmus paikan päällä, missä saamelaiskylälle annetaan mahdollisuus selvittää todelliset olosuhteet ja tarpeet, jotta voidaan vahvistaa ehdon yksityiskohdat,
- että KIAB velvoitetaan korvaamaan täysin ja kompensoimaan vahingot ja sen lisätyön, jota syntyy yllä mainittujen vaatimusten mukaan, on asetettava ehdot, että hakija vastaa kaikista lisäkustannuksista, joita aiheutuu saamelaiskylälle ja sen jäsenille siihen saakka, että ehto vaatimuksessa 4 on täytetty kokonaisuudessaan.

Sen lisäksi antaa saamelaiskylä selvityksen toiminnastaan ja kuinka KIAB:n kuorma-autokuljetukset kaivosalueen ja Pitkäjärvellä olevan uudelleenlastauspaikan välillä vaikuttavat siihen.

KIAB ymmärtää, että saamelaiskylä käsittää, että vaikeudet harjoittaa poronhoitoa yleisellä tasolla lisääntyvät sillä tavalla, joka merkitsee lisätyötä ja muuta kuormitusta sekä poroille että poronhoitajille. Yhtiö ei kyseenalaista myöskään, että lisääntynyt liikenne voi usein merkitä lisääntyviä häiriöitä poronhoidolle. Samalla KIAB haluaa tähdentää, että yhtiön kuljetukset tapahtuvat yleisellä tiellä ja, että mitään laitoksia, jotka on sopeutettu erityisesti yrityksen toimintaa ei ole rakennettu kyseessä olevan tieosuuden varten, ei saamelaiskylän maille tai niiden ulkopuolelle.

Kun on tarkemmin kysymys Gabnan lausunnosta, KIAB haluaa aluksi päättäväisesti torjua saamelaiskylän väitteen, että nykyinen kuljetusratkaisu olisi voimassa olevan luvan vastainen.

Kysymys kyseessä olevan tieosuuden katselmuksesta saadaan KIAB:n mukaan antaa maa- ja ympäristötuomioistuimelle eikä yhtiölle, jolla ei ole valtuuksia päättää pitäisikö ja siinä tapauksessa, kuinka tuomioistuimen tulisi toteuttaa katselmus. Koskien "neuvonpitoa" toimenpiteistä, jotka liikennevirasto on toteuttanut ja joita se on edelleen toteuttamassa päästävyiden ja

liikenneturvallisuuden parantamiseksi kyseisellä tieosuudella, on liikenneviraston kanssa esille otettava asia.

KIAB on mukana rahoittamassa huomattavalla summalla kyseisten toimenpiteiden kustannuksia liikennevirastolle, mutta virasto on päämies, joka vastaa toimenpiteistä, muun muassa mahdollisista "neuvonpidoista", jotka on järjestettävä prosessin puitteissa.

Saamelaiskylä on lausunnossaan ottanut esille päälle ajojen riskin, osittain ongelmana sinänsä, ja osittain, kuten KIAB käsittää lausunnon, merkinä/oireena siitä millainen vaikutus liikenteellä on saamelaiskylän toiminnalle. KIAB: n sen vuoksi laatima tilasto päälle ajojen lukumäärästä jaksolla marraskuu 2020 – marraskuu 2021 antaa tulokseksi, että KIAB:n kuljetukset ovat ajaneet kahdeksan Gabnan kylän poron päälle kyseisellä jaksolla. Tietämättä kuinka monta päälle ajoa Gabnan kylän osalle sattui kaikkiaan, KIAB ei voi ymmärtää muuta kuin, että lukumäärä on hyvin rajoitettu.

Muun muassa tämä olosuhde lähtökohtana, sikäli kun KIAB voi ymmärtää, ensisijaisesti infrastruktuurin/teiden olemassaolo sinänsä on eniten poronhoitoon kajoava tekijä, eikä yhtä suuressa määrin se, että KIAB käyttää teitä.

KIAB:n käsitys on se, että yhtiön kuljetusten vaikutus Gabnan toimintaan on hyvin rajoitettu/marginaalinen suhteessa muihin toimenpiteisiin, laitoksiin ja toimintoihin, jotka häiritsevät tai estävät saamelaiskylän toimintaa. Lisävaikutus, jota nykyisten yleisten infrastruktuurien käytön voidaan katsoa merkitsevän, ei ole KIAB:n käsityksen mukaan laadultaan ja laajuudeltaan sellainen, että se voidaan panna perusteeksi korvausvaatimukselle tai velvoitteelle ryhtyä erityisiin suojelutoimenpiteisiin, kuten porosiltojen rakentamiseen. KIAB kiistää täten Gabnan KIAB:iin kohdistuvat vaatimukset.

4. Lausunnot yrityksiltä ja yksityisiltä

4.1 **Mona Kumpula (asiakirjaliitteet 254 ja 255)**

Myös Mona Kumpula on antanut useita lausuntoja, jotka koskevat muun muassa sitä, mitä hän käsittää saasteiksi ojen vedessä hänen kiinteistössään, saasteiksi, joiden hän pelkää olevan suoraan vahingollisia. Hän ottaa myös esille kysymyksen korvauksesta johto-oikeudesta, joka myönnettiin aikaisemmalle toiminnan harjoittajalle, NRAB:lle vesijohtoon selkeytysaltaan ja Muonionjoen välille. Mona K haluaa sen yhteydessä, että johto-oikeutta tulevaisuudessa mahdollisesti laajennetaan käsittämään lisäjohton, neuvotella KIAB:n kanssa lisäkorvauksesta.

Koskien kysymystä riskistä, että saastunutta/vahingollista vettä (voisi) vuotaa hiekka- ja selkeytysaltaasta 1 Mona K:n kiinteistöön, haluaa KIAB viitata liitteeseen H 14 yhtiön kirjelmässä 31.3.2021 (asiakirjaliite 177, jossa kysymyksiä käsitellään. Yhteenvetona KIAB ei näe, että olisi olemassa indikaatiota siitä, että yhtiön toiminta olisi voinut vaikuttaa veden laatuun kyseisessä ojassa (tai muissa ojissa Mona K:n kiinteistössä).

Koskien kysymystä korvauksesta mahdollisesta putkiston laajentamisesta, KIAB on pannut merkille toivomuksen, mutta toteaa samanaikaisesti, että kysymys ei ole ajankohtainen nykytilanteessa, vaan vasta siinä tapauksessa, jos ja kun yhtiö päättää, että on olemassa lisäjohton tarve.

4.2 **Stig Wuopio (asiakirjaliite 266) S**

Stig Wuopio ottaa esille joukon kysymyksiä, jotka koskevat laitosten ja toiminnan muotoilua. Edelleen Stig W mainitsee, että hänellä on tarkoitus vaatia korvausta, ellei hän saa kaataa metsää yhtiön toiminnan vuoksi.

Koskien Stig W:n mielipiteitä laitoksista ja toiminnan muotoilusta KIAB käsittää, että ne on käsitelty liitteessä 1 siihen kuuluvine alaliitteineen ja aikaisemmissa kirjelmässä.

Kun on kysymys mahdollisesta korvauksesta menetetystä hakkuuoikeudesta, se on kysymys, joka on ratkaistava paikallisesti KIAB:n käsityksen mukaan muussa järjestyksessä kuin tämän harkinnan puitteissa.

4.3 Lennart Forsberg (asiakirjaliitteet 270 ja 271)

Forsberg on antanut useita lausuntoja, joiden fokus on kuljetusten aiheuttamassa häirinnässä ja silloin ensi kädessä rautatiekuljetuksissa Pitkäjärven ja Narvikin välillä. Forsbergin mukaan tämän päivän kuljetusratkaisulle kuorma-autoilla ja rautateitse ei ole lupaa. Edelleen Forsberg viittaa Green Cargon lastaussäätöihin, joiden Forsbergin mukaan pitäisi ratkaista ongelma, jonka hän kokee pölyämisenä malmiradan varrella. Muuten Forsberg esittää, että ennen kaikkea rautatiekuljetusten pölyäminen merkitsee erittäin vakavia häiriöitä.

Kysymys siitä, onko nykyinen kuljetusratkaisu voimassa olevan luvan mukainen, on harkittavana peruuttamisjutussa M 1828–18. KIAB:n käsityksen mukaan ei ole mitään epäilyä siitä, että nykyinen kuljetusratkaisu on voimassa olevan luvan mukainen. Muuten KIAB ei näe mitään aihetta ottaa kysymystä esille kyseessä olevassa jutussa, joka koskee aivan uutta lupaa toiminnalle, johon sisältyy nykyinen kuljetusratkaisu.

Koskien Lennart F:n viittausta Green Cargon kuormaus sääntöihin, KIAB on tietoinen niiden sisällöstä ja katsoo, että ne pölyämistä ehkäisevät toimenpiteet, joihin yhtiö on ryhtynyt ja tekee jatkuvasti tiivistämällä (lastauksen jälkeen vaunuihin Pitkäjärvellä), "liimaamalla" rikasteen ligniinillä, maalatut vaunujen sisäisivut sekä viemärireiät vaunuissa jne., joita on kehitelty aikaisemmissa lausunnoissa, antavat vähintään vastaavan suojan kuin Green Cargon säännöt. Toimenpiteet toimivat, mikä käy ilmi KIAB:n käsityksen mukaan hiukkasten online-mittauksesta ilmassa sekä laskeutuvan pölyn mittauksista malmiradan varrella, muun muassa

Bergforsissa. Muuten voidaan todeta, että Green Cargon lastaussäännöt tai kansainvälisen rautatieunionin UIC:n säännöt, joihin ne perustuvat, eivät ole sitovia.

Muuten KIAB viittaa kohtaan 2.10 liitteessä 1 siihen kuuluvine eleliitteineen, missä häiriöitä rautatiekuljetuksista kommentoidaan

4.4 Anna ja Iris Harju (asiakirjaliite 278) I

Lausunnossa Anna ja Iris Harju (kaikki Harjut) ottavat esille riskin vaikutuksista Sahavaaran kiinteistöissä oleviin juomavesikaivoihin ja kysyvät, huolehtiiko KIAB siitä, että he saavat vettä muulla tavoin, jos kaivoja ei enää voida käyttää yhtiön suunnitellun toiminnan vaikutuksen seurauksena.

Kuten yllä kohdassa 2.1 ja 2. kävi ilmi, juomavesikaivojen tarkastus sisällytetään omavalvontajärjestelmään ja jos käy ilmi, että toiminta vaikuttaa yhteen tai useampaan kaivoon siten, että niitä ei enää voida käyttää juomavesihuoltoon yhtiö huolehtii vesihuollon järjestämisestä omalla kustannuksellaan kyseeseen tuleviin toimintoihin ja talouksiin. Tämä sisältää myös Harjun kiinteistön.

4.5 Lapland Niva Lodge AB ja Bernt Lindbäck (asiakirjaliite 290 ja 292)

Lapland Niva Lodge AB (LNLAB) ja Bernt Lindbäck vaativat korvausta menetetyistä tuloista ja menetetyistä arvosta KIAB:n kaivostoiminnan aiheuttamien häiriöiden vuoksi lähinnä melun, menetetyn erämaatunnelman, päästöjen ja kalastajien välttelevän käytöksen sekä huonontuneen metsästyksen vuoksi. Mitään summaa ei ole täsmennetty.

Koskien LNLAB:n ja Bernt Lindbäckin vaatimuksia taloudellisesta korvauksesta, KIAB ei voi nähdä muuta kuin, että vaatimukset koskevat sitä osaa yhtiön toiminnasta, joka on niin kutsuttua ympäristövaarallista toimintaa ja jota säännellään ympäristökaaren 9 luvussa. Tämä koskee muun muassa melun aiheuttamia häiriöitä, mutta myös päästöjä veteen

Muonionjoessa säännellään ympäristökaaren 9 luvussa. Korvaus ympäristövaarallisesta toiminnasta ei tule ympäristökaaren 9 luvun mukaan ottaa harkittavaksi sellaisen toiminnan lupahakemuksen puitteissa, jonka vuoksi LNLAB:n ja Bernt Lindbäckin vaatimukset hylätään. Sikäli kun LNLAB ja/tai Bernt Lindbäck haluavat ajaa korvausvaatimuksiaan, heitä kehoitetaan nostamaan erityinen kanne ympäristökaaren 32 luvun mukaan.

4.6 Tommy Krekula (asiakirjaliite 298) T

Tommy Krekula ottaa esille riskit, että haettu vesitoiminta Sahavaarassa (pohjaveden pois johtaminen) aiheuttaa vahinkoja hänen lähellä sijaitsevalle kiinteistölleen (lähinnä painumien muodossa). Jos lupa vesitoimintaan ja kaivoslouhintaan Sahavaarassa myönnetään, on sen vuoksi riippumattoman kvalifioidun osapuolen tehtävä inventointi ja katsastus kaikista nykyisistä vesi- ja viemäriputkistoista. Sitä paitsi viemäriputket on filmattava sisältä, jotta voidaan määrätä kiinteistön/rakennusten status ennen vesitoiminnan/kaivostoiminnan aloittamista.

Kyseinen kiinteistö sijaitse sen alueen ulkopuolella, jossa arvioidaan voivan syntyä vahinkoja pohjaveden alenemisen johdosta. Kiinteistö sijaitsee kuitenkin alueella, jolla riippumaton osapuoli/asiantuntija tulee tekemään katsastuksia ennen jonkin muotoisen kaivostoiminnan aloittamista Sahavaarassa, muun muassa sen vuoksi, että saadaan aineistoa mahdollisten tärinän aiheuttamien vaikutusten arvioimiseksi.

4.7 Bengt-Göran Niska jne. (asiakirjaliite 302 ja 303)

Bengt-Göran Niska jne. vahvistavat yhtiön hakemuksen sillä edellytyksellä, että heidän vaatimuksensa melua aiheuttavista toimenpiteistä hyväksytään. Bengt-Göran N jne. vaativat sitä paitsi korvausta 30 kr/ha viitaten siihen, että kaivostoiminnan aiheuttama melu huonontaa metsästysmahdollisuuksia alueella.

Kuten yllä, kohdassa 4.5 on kehitelty, melu on häiriö, joka tässä tapauksessa liittyy ja seuraa niin kutsuttua ympäristövaarallista toimintaa, jota säännellään

ympäristökaaren 9 luvussa. Tämä merkitsee, että korvauskysymyksiä ei oteta harkittavaksi lupa-asian puitteissa, jonka vuoksi Bengt-Göran Niskan jne. korvausvaatimukset hylätään. Tämä ei merkitse sitä, että KIAB ei ole ottanut kantaa vaatimukseen, vaan ainoastaan siihen, että sitä ei harkita kyseessä olevan jutun puitteissa.

Kun on kysymys melua vaimentavista toimenpiteistä, viitataan kohtaan 11.1 jätetyssä ympäristövaikutusten arviointikuvauksessa (YVA) (hakemuksen liite H), jossa suunnitellut suojatoimenpiteet kuvataan. KIAB:n arvion mukaan ehdotetut toimenpiteet riittävät ehdotettujen melusäännösten noudattamiseksi. KIAB haluaa muistuttaa, että melumittauksia tullaan tekemään toistuvasti ja, että yhtiö on velvollinen ryhtymään lisätoimiin, jos osoittautuisi, että voimassa olevia ehtoja ei pystytä noudattamaan.

4.8 Aarelaax Lapland (asiakirjaliite 304)

Aarelaax vahvistaa hakemuksen edellyttäen, että yhtiön vaatimukset korvauksesta hyväksytään. Ellei näin tapahdu, Aarelaax vaatii, että hakemus hylätään. Kuten KIAB käsittää asian, Aarelaaxilla on seuraavat vaatimukset.

- 9 000 kr per vuosi lisäkustannuksista, jotka toiminnan meluhäiriöt aiheuttavat ja
- 124 000 vähentyneistä vierasyöpymisistä/varauksista jakson joulukuu-huhtikuu aikana, myös tämä toiminnan aiheuttaman melun johdosta.

Melua aiheuttava osa toiminnasta on niin kutsuttua ympäristövaarallista toimintaa, jota säännellään ympäristökaaren 9 luvussa. Kuten yllä on esitetty koskien LNLAB:n ja AVFOF:n vaatimia korvauksia ympäristökaaren 9 luvun mukaisesta ympäristövaarallisesta toiminnasta, niitä ei oteta mukaan tällaista toimintaa koskevan luvan harkinnan puitteissa, jonka vuoksi myös Aarelaaxin vaatimus hylätään. Sikäli kun Aarelaax haluaa ajaa korvausvaatimustaan, yritystä kehoitetaan samalla tavalla kuin LNLAB ja AVFOF

nostamaan erityinen ympäristökaaren 32 luvun mukainen kanne.

4.9 Aareavaaran kalastusalueyhdistys (asiakirjaliite 307)

Aareavaaran kalastusalueyhdistys (AVOF) vahvistaa hakemuksen, mutta sillä on lisäksi vaatimuksia, jotka on täsmennetty yhdistyksen lausunnossa. Siinä tapauksessa, että vaatimukseen ei myönnyttä, yhdistys vaatii, että hakemus hylätään. Vaatimukset koskevat pääasiassa laitosten muotoilua ja/tai käyttöä, mutta sen lisäksi yhdistys on myös vaatinut taloudellista korvausta vahingoista. Jälkimmäinen koskee

- 75 000 kr kalastusmaksua Kaunis Ironilta kaivosveden päästöistä Aareavaaran kalastuksenhoitoalueella Muonionjoessa olevassa päästöpiirissä.
- Vuosittainen 35 000 kr korvaus menetetyistä ansioista Kaunis Ironin aiheuttamien häiriöiden seurauksena. Kaivostoiminta aiheuttaa välttämiskäyttötymistä urheilukalastajissa.
- 75 000 kr kalastuksenhoitomaksun maksaminen rajajokikomission luvan (M11/09) ehdon 18 mukaan.

Koskien yhdistyksen vaatimuksia laitosten käytöstä ja/tai muotoilusta, viitataan aikaisempiin asiakirjoihin ja liitteeseen 1 siihen kuuluvine alaliitteineen.

Yhdistyksen taloudellista korvausta koskevasta vaatimuksesta KIAB ei näe muuta kuin, että kaksi ensimmäistä vaatimusta koskevat sitä osaa yhtiön toiminnasta, joka on niin kutsuttua ympäristövarallista toimintaa ja jota säännellään ympäristökaaren 9 luvussa. Myös vesipäästöjä Muonionjokeen säännellään ympäristökaaren 9 luvussa. Kuten yllä olevassa kohdassa on todettu, LNLAB:n lausunnossa korvausta ympäristövaarallisesta toiminnasta ei ympäristökaaren 9 luvun mukaan oteta harkittavaksi sellaisen toiminnan lupahakemuksen yhteydessä, jonka vuoksi yhdistyksen vaatimukset tältä osin hylätään. Sikäli kun yhdistys haluaa ajaa korvausvaatimuksiaan, yhdistyksen tulee nostaa erityinen kanne ympäristökaaren 32 luvun mukaan.

Kun on kysymys rajajokikomission lupaehdon 18 mukaisesta kalastuksenhoitomaksusta jutussa nro M 11/09, päätöksestä käy ilmi, että maksu tulisi maksaa silloisen kalastusviraston selvityskonttorille viimeistään tammikuun lopussa 2011 mikä tietojen mukaan myös tapahtui. Mitään esitettyä kyseisen ehdon mukaista maksuvaatimusta ei täten ole ja myös, jos niin olisi ollut, AVFOF ei olisi ollut oikeutettu saamaan maksua ehdon mukaan. Yhtiö antaa maa- ja ympäristötuomioistuimen ratkaistavaksi tuleeko yhdistyksen vaatimukset tältä osin torjua tai hylätä.

4.10 Ramm-Schmidt Consulting Ltd Oy (asiakirjaliite 308)

Lausunnossaan Ramm-Schmidt Consulting Ltd Oy (alla R-S) käsittelee joukkoa kysymyksistä, joista useat koskevat, sikäli kuin KIAB käsittää, peruutusjuttua M 1828-18 ja ainoastaan muutamilla harvoilla on merkitystä asiaan kuuluvassa hakemusjutun harkinnassa. R-S:n esittämistä mielipiteistä voidaan kuitenkin mainita rajoitusarvojen puuttuminen voimassa olevasta luvasta, mikä R-S:n mielestä on ilmeinen ja merkittävä EU-oikeuden kanssa ristiriidassa oleva puute. R-S esittää myös, että aineosto yhtiön hakemuksessa sisältää ilmeisiä virheitä ja puutteita ja esittää esimerkkinä, että rikkihapon käyttö on unohdettu pois ja, että ksantaateille on käytetty väärä puoliintumisaikojen laskettaessa tulevia pitoisuuksia ja kuormitusta ja, että kuormituslaskelma Muonionjoessa ei ole tehty vähäisessä veden virtaamassa.

Sikäli kun KIAB voi nähdä kaikki R-S:n esiin ottamat kysymykset on otettu huomioon ja kommentoitu liitteessä 1 siihen kuuluvine alaliitteineen ja aikaisemmassa aineistossa. Poikkeuksena on mahdollisesti kysymys rajoitusarvoista, mutta kuten yllä käy ilmi, yhtiöllä on tarkoitus ennen tulevaa vuodenvaihdetta laatia laajennettu ehdotus

ALRUTZ' ADVOKATBYRÅ AB
STOCKHOLM

vesipäästöjä koskevista ehdoista. Ehdotus tulee sisältämään muun muassa esityksen metallien rajoitusarvoista.

Kaunis Iron Aktiebolagin

puolesta *[nimikirjoitus]*

Jan Eriksson

